

Aeda ja metsa maiustama

Tänases numbris on õige palju ruumi saanud köögiteema: pidupäevareseptid, hoidistamine, ka veinitegu. Eks kuulub viimati nimetatugi ju otsapidi köökikunsti alla.

Hilissuvi ongi aeg, mil kohtane tavapärasest veidi rohkem aega ja tähelepanu kõhutäitmisel pühendada. Kõikvõimalikud küpseks saanud viljad inspireerivad kodukokkaid ning keldridki ootavad täitmist.

Talveks ette süüa otseselt ei saa, kuid teatud mõttes natuke saab ka. Kõik need vitamiinid, mis praegusel ajal pea muidu saadaval, aitavad talvel töödele paremini vastu panna. See-ega, kui pole parajasti tuju minna metsa talveks ämbrite kaupa marju korjama, võib minna lihtsalt metsa marju süüa. Need, mis oma käega põõsa või puhma otsast nopitud ja kohe suhu pistetud, maitsevad ju eriti hästi.

Kohe-kohe saavad valmis õunad. Tegelikult need, mis puu otsast alla potsatavad, on praegugi magusad. Ploomidki tõmbavad juba palesid tumedamaks.

Nõnda ei maksa hoolsa hoidistamise ja talvevarude kogumise kõrval unustada ka rõõmu, mida pakub otse põõsas, puu all või metsas maiustamine.

VIVIKA VESKI

LUGEJA KÜSIB

Kui vaarikad ussitavad

Mida peaks tegema, et saaks ükskord ometi ussitamata vaarikamarju?

Vastab
VÄINO PALLUM

Vaarikamarjade ussitamist põhjustavad vaarikamardika (*Byturus tomentosus*) tõugud. Mardikas on kõikjal sageli ja arvukalt esinev aed- ja metsvaarika kahjur. Paharetid ilmuvad talvituspaigast – pindmisest mullakihi – maikuu esimesel poolel.

Esiälgu on nende peamine toidulaud sõstarde, karusmarjade, õuna- ja kirsipuude õied. Üksikisendeid võib kohata ka noortel vaarikalehtedel, millesse süüakse väikesi piklikke augukesi. Vaarika õiepungade ilmumisel siirduvad mardikad vaarikale, kus toituvad õienuppude sisust.

Õitsemise algul muneb mardikas avanevatesse õitesse ühekaupa. Munemisperiood kestab ca üks kuu. Üks isend muneb kuni 40 muna. Tõugud kooruvad 8–10 päeva jooksul. Esimesel paaril päeval söövad tõugud noorte marjahakate pinnal, seejärel sisenevad vilja. Kahjustatud viljad kõdu-

nevad. Kui tõrjet mitte teha, võib saagikadu kahjurile soodsal aastal olla kuni 90%. Suurem kahjustus esineb varjulises kohas.

Tõrjeks kobestage mulda varsti algaval sügisel ja varakevadel. Tehke seda 5–6 cm sügavuselt vaarikataimedele ümber ja reavahe, et hävitada mullas talvituma sättivaid ja talvitud mardikaid, tõuke ja nukke.

Mardikate püüdmiseks paigutage vaarikaridade vahele 1–1,5 m kõrgusele ja hästi nähtavale kohale valged liimpüünised. Kevadel raputage mardikate peletamiseks umbrohupuhtale kobestatud mullale jahvatatud kohvi.

Õienuppude puhkemise eel raputage mardikad taimedelt plekklehtrisse, mida ümbritseb kott, ja hiljem hävitage nad kuumas vees.

Alates õienuppude ilmumisest pritsige vaarikaid korduvalt 5–6 päeva tagant bioloogilise tõrjevahendi NeemAzal T/S-iga (30–50 ml/10 l).

Keemilistest tõrjevahenditest on lubatud kasutada nädal enne õienuppude avanemist Mavrik 2 F (3–4 ml/10 l) ja Fastac 50 (5–8 ml/10 l). Tõrjet tehke varahommikul või õhtul hilja.

Jubedad elukad fuksiapotis

VIIVIKA REMMELKOOR

Leidsin oma fuksiaamplist, mis ripub kuuri katuse räasta all, suured, 8 cm pikkused ussid. Neid oli lausa kuus tükki! Ussid olid lille päevaga rootsuliseks söönud.

Kellega on tegemist? Mina ei ole selliseid elukaid kunagi näinud, samuti ei olnud eakas naabrinaine midagi sellist oma elu jooksul kohanud.

VIIVIKA REMMELKOOR

Vastab
ALVAR PETERSON

Tegemist on hämarikus ja öösel lendava liblika röövikuga. Sarvjas moodustis viitab surude hulka kuuluva väikese punasuru röövikule. See liblikaliik on Eestis arvukas,

kuid potis kasvavaid taimi nad üldjuhul ei kahjusta ja masspaljunemisi ei esine samuti. Kui röövikuid varakult märgata ja ära korjata, siis ei jõua nad taimetele suurt kahju teha.